

Stockholm 22 april 2016

Remissvar angående Förslag till föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2010:15) om djurhållning inom lantbruket m.m. (Dnr 5.2.16-3311/16)

Djurskyddet Sverige beklagar att vi, andra djurskyddsorganisationer samt forskare i djurskydd inte i ett tidigare skede bjudits in till samråd angående förslaget till föreskriftsändring. Det är anmärkningsvärt att samrådet endast skett med branschorganisationerna. Vi hoppas att det tas hänsyn till detta vid framtida diskussioner om föreskriftsändringar.

Utöver det anser vi att det hade varit önskvärt om man i utredningen beskrev de föreslagna förändringarnas inverkan på djurens välfärd i högre grad.

Sammanfattande synpunkter

Djurskyddet Sverige anser att:

- Unga nötkreatur som hålls för annan produktion än mjölkproduktion inte ska undantas kravet på utevistelse under sitt första levnadsår som föreslås genom förändringen i Kap 2, 26§
- Den föreslagna förändringen där ordet bete i vissa fall byts ut mot utevistelse (gäller Kap 2, 25-26 §§) inte kan tillstyrkas. Ordet utevistelse bör bytas ut mot bete i båda paragraferna eller så bör möjligen ordet utevistelse definieras så att det klargör att även detta ska innebära möjlighet till naturligt beteende för djuren, inklusive att beta.
- Att förändringen i Kap 2, 27§ som innebär att djur som ska gå till slakt får hållas inne längre under sommarsäsongen inte kan tillstyrkas.
- Att det ska journalföras när varje djur släpps ut på bete och stallas in.

Synpunkter på förslag till ändringar i 2 kap. 26-26b §§ (ny lydelse) och 2 kap. 26 c § (upphävs)

Mer likvärdiga regler

Vi är positiva till att göra reglerna mer lättlästa genom att presentera dessa i tabellform. Att reglerna för djur i mjölk- respektive köttproduktion harmoniseras är i sig inget problem. Däremot ser vi inte anledningen till att regler för djur i mjölk- respektive köttproduktionen ska presenteras i samma tabell, då detta tycks innebära att reglerna för båda produktionsformerna inte bara harmoniseras, utan även att situationen delvis försämras.

Vad gäller unga nötkreatur som hålls för annan produktion än mjölkproduktion, så har man alltså i förslaget valt att de ska undantas kravet på utevistelse under sitt första levnadsår. Detta innebär att en relativt stor del av det producerade nötköttet i Sverige kan komma från djur som aldrig fått gått på bete (mellankalvar och ungtjurar) eller endast fått gå på bete i en period (kött från stutar och kviga). Detta trots medvetenheten om hur viktigt bete är för djurens välfärd.

Vi avstyrker därmed förslaget om att nötkreatur för annan produktion än mjölkproduktion undantas kravet på utevistelse under sitt första levnadsår.

Utökade tidsmarginaler

Här anser vi att den kanske viktigaste förändringen i föreskriften inte alls diskuterats. Avsnittet inleds med att ”I nuvarande föreskrifter regleras att djuren ska hållas på bete *eller på annat sätt ges möjlighet att vistas utombus...*”. Denna formulering är inte korrekt vad gäller djur för mjölkproduktion då det i nuvarande föreskrift (SJVFS 2012:13, Kap 2. 26§) tydligt står att ”...nötkreatur som hålls för mjölkproduktion ska hållas på bete innebär i Blekinge, Skåne och Hallands län att djuren ska hållas på bete under minst 120 dygn...”. Dvs. de 120 dygnen gäller i nuvarande föreskrift bete, inte utevistelse. I förslaget har man istället ändrat lydelsen i Tabell A-C så att kravet på de 120, 90 eller 60 dagarnas bete istället endast gäller utevistelse. Beteskravet har därmed minskats med 50% (från 120 till 60 dagar) i södra regionen, med en tredjedel i mellersta regionen (från 90 till 60 dagar) och med 50% i norra regionen (från 60 till 30 dagar). Att djuren fortfarande får rätt till utevistelse under övriga dagar är inte värt mycket när begreppet ”utevistelse” inte är definierat. I praktiken kan detta innebära att mjölkkor under perioden maj till juni och september till oktober får tillbringa 6 timmar några dagar i veckan på en betongbelagd mindre yta, istället för att beta. Om detta ens innebär någon motion för djuren beror på hur stor denna yta är, vilket vad vi förstår inte finns reglerat.

Vi är förvånade över att det inte alls utförts någon konsekvensanalys ang. hur djurvälståndet skulle påverkas av ovanstående förslag då denna förändring skulle tillintetgöra de positiva effekterna betet har på djurens välfärd. Det specifika betesbeteendet, som bland annat minskar beteendestörningar hos djuren, är ett beteendebestånd hos nötkreatur som inte skulle uppfyllas med denna ändring. Utöver detta har betet stora hälsoeffekter genom minskad dödlighet, bättre klövhälsa och minskade hältor. Det har till exempel föreslagits att anledningen att man ser en positiv effekt av bete på hältor, är att en betesmark erbjuder en bekväm liggyta som gör att djuren ligger ner längre. Att vistas ute i en mindre rastfälla utan krav på storlek eller underlag kan aldrig likställas med bete och förslaget måste därmed anses innebära en kraftig försämring av nötkreaturens välfärd.

Vi föreslår därför att ordet utevistelse byts ut mot bete i tabell A-C. Alternativet är en mycket tydlig definition av ”utevistelse”, där någon form av reglering av underlag samt beläggningsgrad ingår. I definitionen kan också mer djurbaserade mått för att ange vilka beteenden man vill att djuren ska få utlopp för under utevistelsen.

Vi ser i övrigt inga stora problem med att utöka tidsmarginalerna om detta innebär att djuren får komma ut på bete när förutsättningarna för detta är som bäst och att man inte väljer alternativet ”utevistelse i betonglagd rastgård”. Det bör på något sätt specificeras att djuren skall hållas ute när möjligheterna för naturligt beteende, och då framför allt bete, är som störst, vilket i de flesta fall innebär att början av april eller slutet av oktober inte är aktuella perioder.

Kraven på sammanhängande tid

Inte heller här har någon utredning gjorts om konsekvenserna detta förslag har för djurens välfärd. Visserligen är det ont om studier om exakt vilken längd på betesperioden som är den optimala för att utnyttja de positiva effekterna på djurens välfärd till fullo, men av de som finns så verkar det som att hälsofördelarna som bete innebär blir större ju längre tid djuren vistas på betet (se t.ex. Burow et al. 2011¹ och 2013², Keil et al. 2006³). Aggressivt beteende hos uppbundna kor har också visats vara lägre för när de fick vara ute dagligen, jämfört med en gång per vecka (Loberg et al. 2004⁴). Därmed har vi svårt att ta ställning till denna del av förslaget.

¹Burow et al. (2011) ”The effect of grazing on cow mortality in Danish dairy herds” *Prev. Vet. Med.* 100, 237-241

²Burow et al. (2013) ”Effect of grazing on the cow welfare of dairy herds evaluated by a multidimensional welfare index”. *Anim.* 7, 834-842

³Keil et al. (2006) ”Effects of frequency and duration of outdoor exercise on the prevalence of hock lesions in tied Swiss dairy cows”. *Prev. Vet. Med.* 74, 142-153

⁴Loberg et al. (2004) ”Behaviour and claw health in tied dairy cows with varying access to exercise in an outdoor paddock”. *Appl. Anim. Beh. Sci.* 89, 1-16.

Angående förslaget att minska den administrativa bördan för företagen är vi inte eniga i att kravet på journalföring kan tas bort helt. Som nämns i konsekvensutredningen, blir det en alltför stor osäkerhet vad gäller kontrollen. Däremot kan denna regel göras om och vi föreslår att kravet på betesplan byts ut mot ett krav på journalföring där det antecknas när djuren fått gå ut på utevistelse/bete och när de tas in igen. Detta är ingen betungande journalföring, men underlättar samtidigt kontrollmyndighetens arbete.

Synpunkter på förslag till ändringar i 2 kap. 27 § (upphävs)

Djur som ska gå till slakt

I praktiken innebär denna förändring att nötkreatur i de södra regionerna helt undantas kravet på betete om de slaktas senast 3 juli, i mellan-Sverige 17 juli och i norra Sverige 1 augusti. Detta är inte en acceptabel förändring och Djurskyddet Sverige avstyrker därför förslaget.

Synpunkter på förslag till ändringar i 2 kap. 28 § samt allmänna råd till 2 kap. 28 § (upphävs) och 1 kap. 4 § (ändras, ny definition införs)

Bete definieras – krav om växttäck och areal tas bort

Vi är positiva till den nya definitionen av betete, men ser inte att tolkningen blir direkt lättare. Däremot bör, som tidigare nämnts, också en definition av ordet ”utevistelse” inkluderas i 1 kap. 4 §, för att säkerställa att utevistelse tillgodoser djurens beteendebestbehov (inklusive att beta) och att hälsovinster med betete fortfarande uppnås.

Vi är också mycket positiva till riktade utbildningsinsatser rörande betete till både djurägare, rådgivare och kontrollpersonal. Vi hoppas dock att det informationsmaterial man talar om inte endast tas fram i samband med LRF mjölk, utan även i samband med forskare vid SLU, förslagsvis SCAW.

Synpunkter på förslag till ändringar i 2 kap. 25 § (ändrad lydelse)

Vi är, som tidigare nämnts, inte eniga i att detta inte innebär någon skillnad mot tidigare lydelse. Eftersom att endast betete är definierat, och inte utevistelse, så innebär ändringen att djuren kan hållas ute i en mindre betongbelagd rastgård i 6 timmar. Vi tror inte att detta är syftet med ändringen, men ser att det är mycket viktigt att man redan nu ser till att detta inte heller blir konsekvensen genom att byta ut ordet ”utevistelse” mot ”betete”. Ett acceptabelt alternativ kan möjligen vara att mycket tydligt definiera ordet utevistelse så att det säkerställs att all utevistelse syftar till att djuren får möjlighet att utföra en naturlig beteendepertoar (inklusive betete) samt att betets hälsofördelar tas tillvara.

För Djurskyddet Sverige,

Linda Maria Vonstad
Förbundsordförande